

τραβώ

Σάββατο, 15 Ιουνίου 2013

8:55 πμ

1371312154031

τραβώ [travó] & -άω, -ιέμαι

Ρήμα της Νέας Ελληνικής με πολλές σημασίες

- **κινώ κάποιον ή κάτι από τη θέση που βρίσκεται προς την κατεύθυνση που κινούμαι ή που στέκομαι:**

- Με **τράβηξε** από το μανίκι / από τα μαλλιά.
- **τραβώ** το σκύλο από το λουρί / από την ουρά.
- **τραβώ** τη βάρκα στην αμμουδιά, σέρνω.
- Το άλογο **τραβάει** το κάρο, σέρνει.
- Ο μαγνήτης **τραβάει** το σίδηρο, έλκει.
- Η μηχανή **τραβάει**, αποδίδει την ισχύ που έχει
- **Τραβώ** / σέρνω κάποιον από τη μύτη.
- **τραβάω** κπ. απ' το μανίκι
- **τράβα** με κι ας κλαίω, όταν προσποιούμαι πως δε θέλω κτ., το οποίο τελικά αναγκάζομαι δήθεν να δεχτώ υποκύπτοντας στις πιέσεις των άλλων.
- **τραβώ** τα μαλλιά μου, για κπ. που βρίσκεται σε απόγνωση.
- κτ. είναι **τραβηγμένο** από τα μαλλιά / (πολύ) **τραβηγμένο**, για άποψη ή εκδοχή πολύ υπερβολική.

Συνώνυμο σέρνω< σύρω πχ.

Να πάς να πεις στους φίλους μου
να μη με καρτεράνε-
με **σέρνουν** χωροφύλακες,
για τη στενή με πάνε.

Παλιό μουρμούρικο- ΗΛΙΑΣ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ-ΤΑ ΜΙΚΡΑ ΡΕΜΠΕΤΙΚΑ

- **Πλησιάζω κάτι προς το μέρος μου ή προς κάποια άλλη κατεύθυνση, τεντώνοντάς το:**

- Μην **τραβάς** πολύ το σκοινί / το λάστιχο, γιατί θα σπάσει.
- Ο δάσκαλος του **τραβούσε** το αυτί / τον **τραβούσε** από το αυτί, όταν έκανε αταξίες.
- Μην **τραβάς** τη φούστα σου, γιατί θα την ξεχειλώσεις.
- **τραβάω** το καζανάκι, **τραβάω** το μοχλό για να πέσει νερό. Η ΦΡΑΣΗ **τράβα** το καζανάκι σημαίνει: το τέλος μιας συνομιλίας. Είπες ο,τι είχες να πεις τώρα τράβα το καζανάκι.
- Το μανίκι / η φούστα **τραβάει**, δε στέκεται στη θέση της.
- Τα χαρακτηριστικά του προσώπου του ήταν **τραβηγμένα**.
- **τραβάω** / **παρατραβάω** / τεντώνω το σκοινί.
- **τράβα** κορδέλα / κορδόνι, για κτ. που διαρκεί περισσότερο από ό,τι πρέπει, που τρενάρει
- Την αίτησή μου πρέπει να την υπογράψουν ο ένας υπάλληλος μετά τον άλλο και **τράβα** κορδόνι / κορδέλα.
- **τραβιέμαι** σαν το λάστιχο*.

- Τραβώ το χαλί* κάτω απ' τα πόδια κάποιου.
- **Για το αίσθημα τάσης που έχει κάποιος σε ένα τμήμα ή όργανο του σώματός του:**
  - Με **τραβάει** το δέρμα / το τραύμα.
  - Με **τραβάει** το στομάχι.
- **βγάζω ή μετακινώ κάτι από τη θέση που βρίσκεται:**
  - Ο οδοντογιατρός τού **τράβηξε** το δόντι με την τανάλια.
  - **Τραβώ** το ξίφος από τη θήκη του.
  - **Τραβώ** μαχαίρι / πιστόλι, επιτίθεμαι με μαχαίρι / με πιστόλι.
  - **Τραβώ** τον κλήρο / το λαχνό, από την κληρωτίδα.
  - **Τραβώ** το φαγητό από τη φωτιά, το κατεβάζω.
  - **Τραβώ** τις κουρτίνες, τις ανοίγω ή τις κλείνω.
- **Αποσύρω απομακρύνω, αποσπώ:**
  - Του έπιασα το χέρι, αλλά εκείνος το **τράβηξε**.
  - Με την άμπωτη **τραβιούνται** τα νερά της θάλασσας.
  - **Τραβώ** χρήματα (από την τράπεζα), παίρνω, αποσύρω.
  - **Τραβώ** χρήματα από κάποιον :
Του τραβάει συνέχεια χρήμα τα, δήθεν για τις σπουδές του.

Για υγρά: . αντλώ, βγάζω, απορροφώ:

- **Τραβώ** νερό από το πηγάδι.
- **Τραβώ** κρασί από το βαρέλι.
- Ο τοίχος **τράβηξε** υγρασία.
- Το σφουγγάρι **τραβάει** το νερό.
- **Πίνω**
  - Το **τραβάει** το κρασί / το ρακί κτλ., για κάποιον που πίνει πολύ.
  - **Τραβιέται** εύκολα (το καλό κρασί), πίνεται ευχάριστα και σε μεγάλη ποσότητα.
Για αέρια σημαίνει απορροφώ:
    - Το τζάκι δεν **τραβάει**, τον καπνό.
    - Ο απορροφητήρας **τραβάει** όλες τις μυρωδιές.
    - **Τραβώ** μια ρουφηξιά από το τσιγάρο.
- **Εκτυπώνω,**
  - **Τραβήξαμε** δύο χιλιάδες αντίτυπα. Αναφορά στον αριθμό των αντιτύπων. Συχνότερα ο αριθμός των αντιτύπων λέγεται τιράζ (Από το Γαλλικό tirage < από το ρήμα tirer = τραβώ)
  - **Τραβώ** μια γραμμή, την αποτυπώνω σε χαρτί ή σε άλλο υλικό και μεταφορικά θέτω ένα νέο όριο, μια νέα αφετηρία.
  - **Τραβώ** γραμμή ρεύματος / τηλεφώνου, τοποθετώ καλώδια κατά μήκος μιας διαδρομής.
- **Φωτογραφίζω ή Κινηματογραφώ κάτι ή κάποιον**
  - **Τραβώ** (μια) φωτογραφία, βγάζω (μια) φωτογραφία.
  - Ωραία σε **τράβηξαν**.
  - **Τραβώ** (μια) ταινία: γυρίζω (μια) ταινία.
  - ✳ **Τραβώ** κουπί: κωπηλατώ και μεταφορικά κοπιάζω, εκτελώ επίπονη εργασία.
- **Για επιθετική, εχθρική ενέργεια:**
  - Του **τράβηξα** ένα χαστούκι / μια κλοτσιά, του έδωσα. (απειλή)

- Θα σου **τραβήξω** μια!, θα σου δώσω ένα χτύπημα.
- Του **τράβηξε** ένα βρισίδι!
- Θα του **τραβήξω** μια μήνυση / καταγγελία, θα κάνω, θα υποβάλω εναντίον του μήνυση, καταγγελία.
- **Προχωρώ:**
  - **Τράβηξε** για το σπίτι του / κατά το λιμάνι.
  - Θα **τραβήξω** αυτόν το δρόμο και όπου με βγάλει.
  - **Τραβώ** μπροστά και μτφ., προσδεύω.
  - **Τραβώ** το δρόμο μου.
- **Απειλητικά ή επιτακτικά**
  - **Τράβα** στη δουλειά σου / **τράβα** από δω, φύγε. Αφορά το υποζύγιο: **Τράβα** το άλογο. Ανάλογο είναι το στρίβε.
- **Παραμερίζω:**
  - **Τραβήχτηκα** για να περάσει το αυτοκίνητο.
  - **Τραβήξου** από τη μέση.
- **Αποτραβιέμαι, αποσύρομαι:**
  - **Τραβήχτηκε** από την πολιτική.
  - **Τραβιέται** : Αποσύρει το πέος κατά την συνουσία λίγο πριν την εκσπερμάτωση, για λόγους αντισύλληψης. Το κόλπο εφάρμοσε πρώτος ο Αυνάν (έδωσε το όνομα του στον αυνανισμό, δηλαδή τη μαλακία. Δεν ξέρω αν για αυτό λόγο λέμε τραβάω μαλακία).
- **Υποφέρω, βασανίζομαι από κάτι και μεταφορικά περνώ πολλές ταραχές, στενοχώριες και ταλαιπωρίες.**
  - Στη ζωή του **τράβηξε** πολλά.
  - Το τι **τράβηξε** για να μεγαλώσει τα παιδιά της δε λέγεται.
  - **Τραβήξαμε** μεγάλη πείνα στην Κατοχή.
  - **Τράβηξα** ένα κρύο!
  - **Τράβηξα** του λιναριού τα πάθη /
  - **Τράβηξα** των παθών μου τον τάραχο
  - **Τράβηξα** το διάολό μου
- **Ταλαιπωρώ κάποιον με υποθέσεις, καταστάσεις που δύσκολα τακτοποιούνται:**
  - Με **τραβάει** στα δικαστήρια. ή και τραβολουγάει.
  - Καλύτερα να συμβιβαστούμε παρά να **τραβιόμαστε** στα δικαστήρια. **Τραβιέται** τόσους μήνες στους γιατρούς.
- **Για κάτι δυσάρεστο που διαρκεί πολύ ή για κάτι που η διάρκειά του κουράζει:**
  - Πολύ **τράβηξε** φέτος το κρύο.
  - **Τραβάει** σε μάκρος αυτή η υπόθεση.
  - **Τράβηξε** ως αργά η συγκέντρωση.
  - Το **τραβήξαμε** (πολύ / ως αργά), ξενυχτήσαμε.
  - **Τραβιέται** με τον ένα και με τον άλλο, για γυναίκα που δε μονιμοποιεί έναν ερωτικό δεσμό.
- **Προσελκύω ή προκαλώ το ενδιαφέρον:**
  - Η ιδιόρρυθμη εμφάνισή του **τραβάει** τα βλέμματα των περαστικών.
  - Τα ελληνικά νησιά **τραβούν** πολύ τους ξένους.

- Οι κωμωδίες **τραβούν** το κοινό.
- Τον **τράβηξαν** τα ξένα.
- Έχει τη γοητεία της γυναίκας που **τραβάει** τους άντρες, ελκύει.
- Η αγορά δεν **τραβάει** τα είδη πολυτελείας.
- Για είδος που κυκλοφορεί στο εμπόριο και για το οποίο υπάρχει ζήτηση
- Φέτος **τραβήχτηκε** πολύ το βιβλίο, πουλήθηκε.
- **Σφοδρή επιθυμία**
  - Το **τραβάει** η καρδιά / η όρεξή μου
  - Έπινε όσο το **τραβούσε** η καρδιά του.
  - Το **τραβάει** ο οργανισμός του, το θέλει, το επιζητεί:
  - Το **τραβάει** ο οργανισμός του το ξύλο.
- **Κάνω κάτι**
  - **Τραβώ** έναν ύπνο.
- **Χυδαιολογίες**
  - **Τραβάω** μαλακία.
  - Της **τράβηξε** ένα μανίκι [πέος] = την γάμισε.

ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ

[μσν. **τραβώ** < **τραβίζω** (μεταπλ. με βάση το συνοπτ. θ. τραβισ-) < ταυρίζω με μετάθ. του [r] < ταύρος) -ίζω `σέρνω με δύναμη (όπως ο ταύρος)']

171 Μπαμπινιώτη - Λεξικό της νέας ελληνικής γλώσσας - Β' έκδοση 2005

Αυτή η ετυμολογία είναι λίγο τραβηγμένη. Δεν είναι δυνατόν ο ταύρος να προκάλεσε πάνω από 20 διαφορετικές σημασίες του τραβώ.

Ο ταύρος είναι ζώο που χρησιμοποιείται μόνον για αναπαραγωγή. Είναι άγριος και επικίνδυνος για αυτό τα ταυροκαθάψια και οι ταυρομαχίες ήταν επιδείξεις θάρρους και ικανότητας. Όταν ο ταύρος τραβούσε αμάξια ήταν ήδη ευνούχος (τουτέστιν **ΒΟΔΙ**). Έχουμε την **βοϊδάμαξα** τον **αραμπά** αλλά ποτέ δεν ακούστηκε **ταυράμαξα**. Έχουμε βεβαία **ταυραμπά** για τον χοντρό παπά (αββά) αλλά είναι άσχετο (λέγεται σε σύγκριση με το πάχος και όχι την ελκτική δύναμη του ταύρου) Με την λογική Μπαμπινιώτη ο τραυματίας είναι αυτός που τρυπήθηκε από ταύρο, ο τραυλός έμαθε να τραυλίζει από τον ταύρο! Κύριε ελέησον!

Η δική μου άποψη είναι ότι προέρχεται από Λατινικό **traho** που προήρθε από το ελληνικό **τρέχω**. I.inf. perf. sync. traxe, Verg. A. 5, 786), v. a. cf. Sanscr. trankh, trakh, to move; Gr. **τρέχω**, to run, to draw, drag, or haul, to drag along; to draw off, forth, or away, etc. (syn.: **tracto**, rapio, rapto, duco).
Charlton T. Lewis, Charles Short, A Latin Dictionary

Δεν είναι τυχαίο ότι τα τρεχάματα τα λέμε και τραβήγματα.

Στο Κυπριακό Ιδίωμα 184.1191 ο Ρ. Παπαγγέλου διορθώνει το ταυρώ με παραπομπή στο ταβρώ που το ερμηνεύει τραβώ, έλκω, υποφέρω, υφίσταμαι. Πράγμα το οποίο σημαίνει ότι δεν δέχεται την παραγωγή της λέξης από τον ταύρο.

Ο Λ. Μπέλλος επεξηγεί το Αλβανικό έλκι από το έλκω = τραβῶ και το τραβῶ εκ του Λατινικού traho 1139.83

trarre, *ant.* **tràere**, *rum.* **trage**; *prov.* ε *fr.* **traire**; *cat.* **traurer**; *sp.* **traer**; *port.* **trazer**: da una forma di bassa latinità **TRÀGERE** = *lat. class.* **TRÀH-ERE** *lit.* **tràuk-ti** - *p. p.* **TRÀCTUS** - *tirare*, dalla stessa *rad.* **TARGH-** = **FRAG-**, **DRAG-**, ond'anche il *scr.* **trnh-àti fa|re** in pezzi, l'a. *slav.* **trüg-ati strappare**, **trézati per** ***trèghiati lacerare**, l'*ang-sass.* **drag-an** = *ingl.* **to drag tirare a forza**, **trasciàre** e il *got.* **dragan** = a. a. *ted.* **traz-an**, *mod.* **tragen portare** (cfr. *Draga*, *Tergo* e *Trainare*). [Altri crede **TRÀHERE** contratto da **TRANS-VÈHERE**].

trait tratto, *lira*, *saetta*, *dardo*; *ingl.* **drag uncino**, *graffio*, **dragnet tramaglio**, *lat.* **tragula giavellotto** [de' Galli e degli Ispani], provveduto di cinghia, mediante cui si poteva di nuovo tirare indietro].

Fig. **Dedurre**, **Ricavare**, **Far derivare**; ed anche *intransitiv.* **Avere origine**, **Discendere**:

Fiero degli avi suoi, ch'egli traeva
Da' denti del dragon già sacro a Marte.

(BENTIVOGLIO, *Tebaide*).

Detto di lana **Filare**: [= **tirare a sé**]; detto di cambiale: **Dare a persona lontana l'ordine di pagarla** (cfr. *Tratta*).

Deriv. **Traènte**; **Tràtto-a**; **Trattúra**; **Trazióne**. *Comp.* **Astràrre**; **Attràrre**; **Contràrre**; **Detràrre**; **Distràrre**; **Estràrre**; **Protràrre**; **Rattràrre**; **Ritràrre**; **Sottràrre**.

Cfr. **Traccia**; **Traino**; **Tranello**; **Trattare**; **Trattore**; **Trascicare**; **Trascinare**; **Treggia**; **Treno**.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ

Το καταλυτικό **traurer** είναι πολύ κοντά στο τραβώ:

Η προστακτική του TRAUER, TRAVER είναι **TRAVA**

Όλες οι Ιταλικές λέξεις που παράγονται από το **Trae** και **traere** έχουν σχέση με το σύρω, την έλξη, το τράβηγμα.

Ατραξιόν = Παράσταση που τραβάει την προσοχή.

Τρατόρε = λατ. Τράκτορ, Tracteur, Tractor = Γεωργικός εκλυστήρ, τρακτέρ

Τράπτα = Επιταγή = τραβηχτική

Τράβαλα = τραβήγματα. κν. Ντραβαλα.τρεχάματα.

Τραβέρσα = σανίδα που διασχίζει (διατρέχει) κάτι από την μια άκρη ως την άλλη.

Τράτο = περιθώριο (σχοινιού, αλλά και χρονικό περιθώριο, προθεσμία). Επιμήκυνση που δημιουργείται με το τράβηγμα.

Τράτα = το γνωστό αλιευτικό πλοίο που τραβάει την **τράτα** (δίκτυ)

Τρένο = Σιδηροδρομικός συρμός

Τρατάρω = μεταχειρίζομαι, περιποιούμαι ΦΡ. Τι να σε **τρατάρω**; [1]

Η φράση «τι να σε τρατάρω» δηλ τι να σε κεράσω ήταν πάντα η πρώτη ερώτηση από τη φιλόξενη νοικοκυρά, προς τον επισκέπτη.

Πάντα σε κάποιο βάζο υπήρχε γλυκό του κουταλιού για την περίπτωση.

Ποίηση

[1]

Μείνε

Γλίστρησε κρυφά, να μην το πάρει
είδηση ο φρουρός μου π' αγρυπνά,
κι ήρθε στο κελί μου το φεγγάρι.
Ήρθε και με βρήκε λυπημένο
κι ήτανε το χάδι του απαλό,
σαν γυναίκειο χέρι αγαπημένο.

Μείνε στο φτωχό μου το κελί,
φεγγαράκι, τι να σε **τρατάρω**;
Δεν μου μένει πια παρά η ψυχή
κι έχω τόσο ανήφορο να πάρω.

ΦΩΤΗΣ ΑΓΓΟΥΛΕΣ

Ο Αγγουλές μεγάλωσε στην Χίο, την πατρίδα των γλυκών του κουταλιού, και το τρατάρισμα ου είχε γίνει βίωμα. Στις φλέβες του έρρεε σιρόπι που αποτυπώθηκε και στο έργο του ως ύψιστη τρυφεράδα.

Τραγούδι

Καροτσέρη **τράβα**
Πάμε στα Ταταύλα

Τράβα μπρος
Κι όσα έρθουν κι όσα πάνε

Φουλαριστός τράβα ντουγγρού
Στη λεωφόρο του Συγγρού

Η ΑΜΑΞΑ.

Ή άμαξα μέσ στη βροχή-
τράβα, άμαξά, μ ή μου βραχεί
τό κορίτσι πούναι μέσα,
όμορφο σάν πριγκιπέσα,
μήν τυχόν καί μοϋ βραχεί
Τράβα, άμαξά μου, νά χαρείς,
όσο νιό γρήγορα μπορείς-
ή βροχη ολο δυναμώνει,
το κορίτσι μου κρύνει,
μήν τυχόν καί μοϋ βραχεί

Βιβλιογραφία

1139

Τίτλος: ΑΛΒΑΝΙΚΑ - Ή ΑΙ ΤΡΕΙΣ ΖΩΣΑΙ ΔΙΑΛΕΚΤΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΗΣ

Συγγραφέας: ΛΟΥΚΑΣ ΜΠΕΛΟΣ

Εκδότης: ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ

Έτος: 2008